

Warszawa, dnia 3 września 2015 r.

Minister
Spraw Zagranicznych

DPOPC.433.52.2013 / 19

Pan Maciej Berek
Prezes Rządowego Centrum Legislacji

Szanowny Panie Prezesie,

W odpowiedzi na Pana pismo z dnia 24 sierpnia 2015 r. sygn. RCL.DPiO.511.1/2015 w sprawie projektu uchwały Rady Ministrów zmieniającej uchwałę – Regulamin Pracy Rady Ministrów, uprzejmie przekazuję następujące stanowisko.

Minister Spraw Zagranicznych popiera powierzenie Rządowemu Centrum Legislacji zadania przygotowywania projektów stanowisk w sprawach rozstrzyganych przez Trybunał Konstytucyjny. Takie rozwiązanie zapewni najwyższą jakość i spójność prezentowanych stanowisk.

Minister Spraw Zagranicznych uważa jednak za konieczne dokonanie **zmiany proponowanych nowych regulacji § 156b ust. 2 oraz § 156c ust. 2** Regulaminu Pracy Rady Ministrów, dotyczących trybu uzgodnień w ramach Rady Ministrów. Zostały one bowiem ujęte zbyt wąsko.

W szczególności, proponuję wprowadzenie w § 156b ust. 2 zasady obligatoryjnego, a nie jedynie fakultatywnego, zasięgnięcia przez Rządowe Centrum Legislacji opinii wszystkich właściwych ministrów w odniesieniu także do ustaw, a nie tylko projektów aktów normatywnych wydanych przez Radę Ministrów, Prezesa Rady Ministrów lub ministrów. Ponadto, proponuję, by § 156c ust. 2 przewidywał, iż projekty wszystkich stanowisk opracowanych przez Rządowe Centrum Legislacji powinny być przyjmowane w trybie obiegowym przez Radę Ministrów.

Przyjęcie takiego podejścia byłoby istotne z punktu widzenia realizacji spójnej polityki legislacyjnej przez Radę Ministrów. Ponadto, włączenie wszystkich ministrów do procesu przyjmowania stanowisk w odniesieniu do wszystkich aktów prawnych, w tym ustaw, zapobiegnie sytuacjom, w których prezentowane mogłyby być przeciwstawne stanowiska ze strony różnych przedstawicieli administracji rządowej (tj. np. stanowiska poszczególnych ministrów oraz stanowiska przygotowywane przez Rządowe Centrum Legislacji, stanowiska

przed TK i przed Europejskim Trybunałem Praw Człowieka itp.). Warto też mieć na uwadze, że wiele aktów normatywnych reguluje kwestie objęte – w mniejszym lub większym stopniu, bezpośrednio lub pośrednio – właściwością różnych podmiotów – należy więc jak najszerzej zapewnić możliwość wniesienia wkładu przez poszczególnych zainteresowanych ministrów.

Pragnę jednocześnie podkreślić, że Minister Spraw Zagranicznych deklaruje gotowość wsparcia Rządowego Centrum Legislacji w procesie przygotowywania stanowisk w postępowaniach przed Trybunałem Konstytucyjnym w odniesieniu do aktów prawnych dotyczących obszaru właściwości Ministra Spraw Zagranicznych, w tym w zakresie zgodności aktów prawnych z międzynarodowymi uregulowaniami praw człowieka, w szczególności Konwencją o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności.

Jednocześnie, **w zakresie odnoszącym się do oceny zgodności polskich przepisów z prawem Unii Europejskiej**, sposobu implementacji, wykonania lub interpretacji tego prawa oraz orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, stanowisko rządu powinno być obligatoryjnie uzgodnione z Ministrem Spraw Zagranicznych. Zgodnie bowiem z art. 13 ustawy o działach administracji rządowej minister właściwy do spraw członkostwa Polski w UE odpowiada między innymi za ocenę zgodności polskiego systemu prawa z prawem Unii Europejskiej oraz ochronę interesów Rzeczypospolitej Polskiej w postępowaniach przed organami sądowymi Unii Europejskiej i Trybunałem EFTA, a także koordynuje proces wdrażania prawa Unii Europejskiej do polskiego systemu prawa. W ramach realizacji tych zadań Minister Spraw Zagranicznych, w szczególności, na każdym etapie rządowego procesu legislacyjnego przedstawia opinię o zgodności projektu aktu prawnego z prawem UE. Należy więc zrobić wszystko, by nie dopuścić do sytuacji, w której stanowisko rządu w tym zakresie odbiegałoby od tej opinii. Obecnie bywa tak, że w opiniach opracowywanych przez Rządowe Centrum Legislacji często zgłaszane są uwagi odnoszące się do zgodności projektów z prawem UE, które są sprzeczne ze stanowiskiem MSZ. Z tego powodu, przy wzięciu pod uwagę specyfiki obowiązujących regulacji prawnych, stanowisko Ministra Spraw Zagranicznych powinno być w tym zakresie **wiążące**. Dodatkowo, w odniesieniu do spraw, w których dominującym elementem są kwestie związane z prawem Unii Europejskiej, należy rozważyć upoważnienie w przyszłości do przedstawienia stanowiska rządu w Trybunale Konstytucyjnym **ministra właściwego do spraw członkostwa Polski w UE**.

Korzystając z okazji pragnę przypomnieć, że w Regulaminie Pracy Rady Ministrów wciąż nie został wyrażony w sposób wyraźny **obowiązek oceny zgodności projektów aktów prawnych z wiążącymi Polskę prawnymi (międzynarodowymi) standardami ochrony praw człowieka**.

Wprowadzenie takiego uregulowania nie tylko jest rekomendowane przez organy międzynarodowe, ale miałyby także istotny skutek prewencyjny. Spowodowałoby większą uważność poszczególnych ministrów i unikanie wprowadzania uregulowań, które mogłyby następnie być kwestionowane przed Trybunałem Konstytucyjnym (a następnie organami międzynarodowymi).

Co więcej, nałożenie na wnioskodawcę obowiązku dokonania w uzasadnieniach oraz dokumentach OSR oceny zgodności proponowanego aktu normatywnego ze standardami praw człowieka mogłoby także stanowić znaczące ułatwienie i punkt wyjścia do przygotowania przez Rządowe Centrum Legislacji stanowisk rządu w postępowaniach przed Trybunałem Konstytucyjnym. Warto pamiętać, że duża część tych postępowań dotyczy

właśnie kwestii poszanowania praw człowieka. Miałyby to też niebagatelne znaczenie praktyczne z uwagi na krótkie terminy wiążące w postępowaniu przed Trybunałem Konstytucyjnym. Przede wszystkim jednak, w ten sposób regulacje Rady Ministrów dotyczące procesu legislacyjnego stałyby się w tym aspekcie bardziej pełne i konsekwentne.

Z wyrazami szacunku,

z up. Ministra Spraw Zagranicznych

Podsekretarza Stanu

Artur Nowak-Far